

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1920 – Μικρασιατική Εκστρατεία: Ο ελληνικός στρατός απελευθερώνει τον Συνάο (Σιμάβ), νότια της Προύσας.

1920 – Ψηφίζεται η 19η Τροπολογία του αμερικανικού Συντάγματος, που αναγνωρίζει το δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες.

1921 – Μικρασιατική Εκστρατεία: Ο Ελληνικός στρατός περνά τον Σαγγάριο και την στενωπό του Πολατλί.

1933 – 600 νεκροί είναι ο απολογισμός των συγκρούσεων ανάμεσα στο Ιράκ και τη Συρία σε παραμεθόριες περιοχές.

1937 – Ιδρύεται η ιαπωνική αυτοκινητοβιομηχανία ΤΟΥΤΑ.

1958 – Εκδίδεται στις ΗΠΑ η αμφιλεγόμενη νουβέλα Λολίτα, του Βλαντιμίρ Ναμπόκοφ.

1961 – Διορίζεται το διοικητικό συμβούλιο του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών, με πρόεδρο του συμβουλίου και διευθυντή του ιδρύματος τον Ανδρέα Παπανδρέου, καθηγητή του Πανεπιστημίου του Μπέρκλεϊ.

1961 – Ο Ευάγγελος Αβέρωφ διαψεύδει ως ανυπόστατες και υποβολιμαίες τις δηλώσεις σε αθηναϊκή εφημερίδα του Τούρκου πρώην πρέσβη στην Αθήνα, Σεπάρ Ικσέλ, ο οποίος ισχυρίζεται ότι ο Έλληνας υπουργός Εξωτερικών είχε εισηγηθεί τη διχοτόμηση της Κύπρου. Η αντιπολίτευση κατηγορεί μεν τον κ. Αβέρωφ ότι υπεκφέυγει, ζητεί, όμως, την επομένη επίσημο διάβημα προς την Τουρκία.

1964 – Διάβημα του αρχηγού της Ε.Ρ.Ε. Παναγιώτη Κανελλόπουλου στον βασιλιά. Ανησυχεί για την αποδέσμευση των ελληνικών δυνάμεων από το ΝΑΤΟ.

1964 – Ανακοινώνεται από το υπουργείο Παιδείας ότι, από τη νέα σχολική χρονιά, θα λειτουργήσουν μαθητικά συσσίτια.

1968 – Με άρθρο του στην κυριακάτικη Ακρόπολι ο Ευάγγελος Αβέρωφ συμμετέχει στον «διάλογο» της χούντας για το προτεινόμενο Σύταγμα, ασκώντας μετριοπαθή κριτική σ' αυτό.

1971 – Στο πλαίσιο του πολέμου του Βιετνάμ, Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία αποσύρουν τα στρατεύματά τους από τη χώρα.

1989 – Τεράστια πυρκαγιά στη θάσο καταστρέφει 70.000 στρέμματα, ενώ οι φλόγες φτάνουν μέχρι και το λιμάνι.

1993 – Φτάνουν στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης οι 1.013 Ελληνοπόντιοι από το Σουχούμι της Αμπχαζίας, ένα χρόνο μετά την έναρξη του πολέμου στην περιοχή.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1931 – Ιωάννης Πετρίδης, πολιτικός

1933 – Ρόμαν Πολάνσκι, σκηνοθέτης

1936 – Ρόμπερτ Ρέντφορντ, ηθοποιός

1954 – Άντζελα Δημητρίου, τραγουδίστρια

1980 – Αθηνά Παπαγιάννη, αθλήτρια

1981 – Δημ. Σαλιπιγγίδης, ποδοσφαιριστής

ΘΑΝΑΤΟΙ

1227 – Τζένγκις Χαν, ιδρυτής της Μογγολικής αυτοκρατορίας

1258 – Θεόδωρος Β΄ Λάσκαρης, αυτοκράτορας της Νίκαιας

1850 – Ονορέ ντε Μπαλζάκ, συγγραφέας

1955 – Άγις Ταμπακόπουλος, πολιτικός

1957 – Κων/νος Ζέγγελης, Έλληνας ακαδημαϊκός

1995 – Κώστας Βασάλος, πολιτικός

Μικρασιατική εκστρατεία

Ο επονομαζόμενος Ελληνο-Τουρκικός πόλεμος του 1919-1922, ονομάστηκε έτσι από το γενικευμένο πόλεμο των Συμμάχων κατά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κατά τον οποίο και ενεπλάκη η Ελλάδα στη λεγόμενη Μικρασιατική εκστρατεία. Είναι επίσης γνωστός και ως Πόλεμος της Μικράς Ασίας, και για την Τουρκία αποτελεί κομμάτι του Τούρκικου πολέμου της Ανεξαρτησίας από τις ευρωπαϊκές δυνάμεις κατοχής (Βρετανία, Γαλλία, Ιταλία, θεωρούμενη ομοίως και η Ελλάδα).

Το 1919, ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η κυβέρνησή του, έχοντας την υποστήριξη των νικητών του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, διέταξαν την απόβαση ελληνικών στρατευμάτων στην Μικρά Ασία με «εντολή» (η μέχρι πρότινος χρησιμοποιηθείσα λέξη «πρόσχημα» δεν αποδίδει σωστά την τότε κατάσταση) την αποκατάσταση της ειρήνης και της τάξης, στην ουσία δηλ. την απόφαση της Αντάντ περί εφαρμογής της επικείμενης συνθήκης των Σεβρών επί των πιπθέντων Τούρκων. Και να μεν ο τελικός στόχος των Ελλήνων ήταν η προσάρτηση περιοχών της Μικράς Ασίας (κυρίως στα παράλια) όπου το ελληνικό στοιχείο, είτε ως πλειοψηφία είτε όχι, ζούσε και δραστηριοποιούνταν έντονα, πρωταρχικά όμως μέριμνα της Κυβέρνησης Βενιζέλου ήταν, όντως, η «προστασία των ελληνικών πληθυσμών» από την τουρκική αυθαιρεσία καθώς και η ολοκλήρωση της επανάκτησης εδαφών και πληθυσμών από την πάλαι ποτέ Οθωμανική Αυτοκρατορία, δηλ. η πραγματοποίηση της «Μεγάλης Ιδέας». Μάλιστα αυτά γίνονται με νωπή την εμπειρία από την αισχρή μεταχείριση των πληθυσμών αυτών μετά τους βαλκανικούς πολέμους, όταν δηλ. χιλιάδες μη-Τούρκοι μικρασιάτες (και όχι μόνον Έλληνες) υπέστησαν απάνθρωπες πιέσεις και εκδιώχθηκαν από τις πατρογονικές εστίες τους κατά τρόπο που άγγιζε και συχνά ξεπερνούσε τα όρια της εθνοκάθαρσης. Μάλιστα ο ελληνικός στρατός εστάλη εκεί από τους συμμάχους δίχως χωροφύλακα, χωρίς η Ελλάδα να έχει δικαιώματα επί της Σμύρνης και της ευρύτερης ηπειρωτικής της περιοχής. Μόνο μετά από 5 χρόνια και αφού θα διενεργείτο δημοψήφισμα, θα αποφασίζονταν η τύχη της Σμύρνης και σε ποια χώρα θα περνούσε. Προφανώς όμως η Ελλάδα πίστευε ότι, εκ των πραγμάτων, θα «κέρδιζε» το δημοψήφισμα. Το 1920 υπογράφηκε η Συνθήκη των Σεβρών (10 Αυγούστου 1920), η οποία καθόριζε μέχρι πού θα μπορούσαν να προχωρήσουν τα ελληνικά στρατεύματα.

Και ενώ ο Σουλτάνος εδέχθη την συνθήκη, οι Νεό-

τουρκοί με επικεφαλής τον Μουσταφά Κεμάλ ή Ατατούρκ (Γενάρχη των Τούρκων) όπως ονομάστηκε από τους ομοεθνείς του στη συνέχεια δεν την αναγνώρισαν και άρχισαν να προετοιμάζονται για πόλεμο ώστε να αντιμετωπίσουν την Αντάντ και τους Έλληνες συμμάχους της. Αυτό οδήγησε την ελληνική κυβέρνηση στην ανάληψη δράσης προκειμένου να επιβάλει τα συμφωνηθέντα, με την προοπτική να κερδίσει επιπλέον εδάφη, τα οποία θεωρούσε πλειοψηφούντα σε ελληνικό πληθυσμό («γραμμή Βενιζέλου»). Έτσι, τα ελληνικά στρατεύματα άρχισαν να προελαύνουν στην ημιάναρχη Οθωμανική Αυτοκρατορία η οποία μαστιζόταν από εμφύλιες διαμάχες μεταξύ του Σουλτάνου και των Κεμαλιστών.

Πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα ανέτρεψαν τον Βενιζέλο, αφού στις εκλογές του Νοεμβρίου του 1920 δεν εξελέγη ούτε καν βουλευτής, ενώ στην Τουρκία ο Μουσταφά Κεμάλ εδραιωνόταν όλο και πιο γερά. Αυτό οδήγησε στην αποδυνάμωση του ελληνικού στρατού στη Μικρά Ασία, το οποίο βασιζόταν κυρίως σε βενιζελικούς αξιωματικούς, και αντίστροφα, σε ενδυνάμωση του τουρκικού. Παράλληλα η άνοδος του Κωνσταντίνου στον θρόνο προκάλεσε την δυσφορία των «συμμαχικών» δυνάμεων απέναντι στην Ελλάδα και σύντομα την πολιτική απομόνωσή της σε διεθνές επίπεδο καθώς ο Κωνσταντίνος είχε άμεσες σχέσεις με την έκπτωτη βασιλική οικογένεια της πιπθέντης Γερμανίας.

Το 1922 τα τουρκικά στρατεύματα άρχισαν την αντεπίθεση. Αφού επέτυχαν τη διάσπαση των ελληνικών δυνάμεων και την αποκοπή και συντριβή μέρους αυτών, ο κεμαλικός τουρκικός στρατός ανάγκασε τον εναπομείνοντα ελληνικό να υποχωρεί διαρκώς, ενώ μαζί με τον ελληνικό στρατό έφευγαν και Έλληνες που φοβόντουσαν αντίποινα από τους Τούρκους. Ο ελληνικός στρατός αναγκάστηκε να αποχωρήσει από την Μ.Ασία και ο πόλεμος είχε ουσιαστικά τελειώσει. Με την Συνθήκη της Λωζάνης (24 Ιουλίου 1923), καθορίστηκαν τα νέα εδαφικά καθεστώτα του ελληνικού και τουρκικού κράτους αντίστοιχα.

Μαύρες σελίδες στην ιστορία του πολέμου αυτού αποτελούν η πυρπόληση της Σμύρνης, η οποία σύμφωνα με τους Έλληνες αλλά και αρκετούς υπηκόους ξένων κρατών της Ευρώπης και των ΗΠΑ που ήσαν αυτόπτες μάρτυρες, προκλήθηκε από τους Τούρκους (η Σμύρνη αποτελούσε τότε μεγάλο φάρο του ελληνοισμού) και η ανταλλαγή πληθυσμών ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία που ξεοπίτωσε 1.650.000 Έλληνες και 570.000 Τούρκους.